

2025. április 26., Baja

A családfakutatás forrásai és lehetőségei

Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, Lakatos Adél (PhD)

Előhang – a téma „mellékhatásairól”

kutatási szenvedély veszélye...

**MAGYAR
CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ
EGYESÜLET**

Hungarian Society for Family History Research
Ungarischer Verein zur Erforschung der Familiengeschichte
Maďarská spoločnosť pre rodopisný výskum rodín

Kezdőlap Újdonságok **Kereső** Egyesület Levelezés Aktualitások Kutatás Adattárak Történetek Fotógaléria Partnereink RSS

Gyors tájékozódás
az oldaltérképről

"A nemzet egyes családokból áll. És alig van egyes család, melynek legalább egy tagja valamely tekintetben az említést ki nem érdemelné. Az ilyenre nézve is pedig érdekes ismerni azon fát, mely azt termette."

Nagy Iván 1857

Az Egyesületről

Internet vándora, aki honlapunkra tévedtél, ha nyomós ok nélkül tetted, menekülj sebesen, mielőtt késő nem lesz! Mert ha egyszer eléd kerül egy háromszáz éves anyakönyv, a maga tiszteletreméltó történelem-illatával és nehezen kibetűzhető ákombákomaival, olvasni próbálsz és lassan kibontakozik lelki szemeid előtt őseid falujának sorsa, bánata és öröme, lakóinak kapcsolatai, egyszer csak ott találsz magad ük-ükapád, ükanyád mellett és megsejtjed: óriási bozontos gyökérzet köt a földhöz, melyen elődeid éltek és haltak. Tartok tőle, hogy ezután egyre erősödő kényszert érzel a kutatásra, amely megrendülést, örömet, izgalmakat és nem utolsósorban eredményeket hoz számodra.

Külön "katasztrófa", hogy egy családba is bekerülsz, melynek tagjai már olyanok, amilyenre válsz majd: ők a **családtörténet-kutatók**. Köztük jelentőségét veszti majd a mindennapok rohanása és a szerzés vágya is új aspektusba kerül: legszívesebben időt szereznél a megkezdett kutatás folytatására és nehezen leled a visszavezető utat a fogyasztói társadalomba.

Komolyra fordítva a szót: megváltozik, új dimenziókba kerül a világról alkotott képed, felfedezed, hogy egy sereg - eddig fontosnak hitt - dolog korántsem annyira jelentős. A múltat és a jelent nem a valamikor tanult, hanem a benned, sajátodként megszülető történelmi távlatból kezded szemlélni. Hátaid mögött eleid népes táborával otthonosan helyezkedsz el az idő országútján.

OLDALTÉRKÉP **TARTALOMJEGYZÉK** **ESEMÉNYNAPTÁR**

© MACSE Magyar Családtörténet-kutató Egyesület H-1114 Budapest, Szabolcska Mihály utca 7. @

Oldaltérkép - Adatvédelmi szabályzat - Szerzői jogok - Impresszum - Webmaster

Hi/tot/ Visits 1 259 639

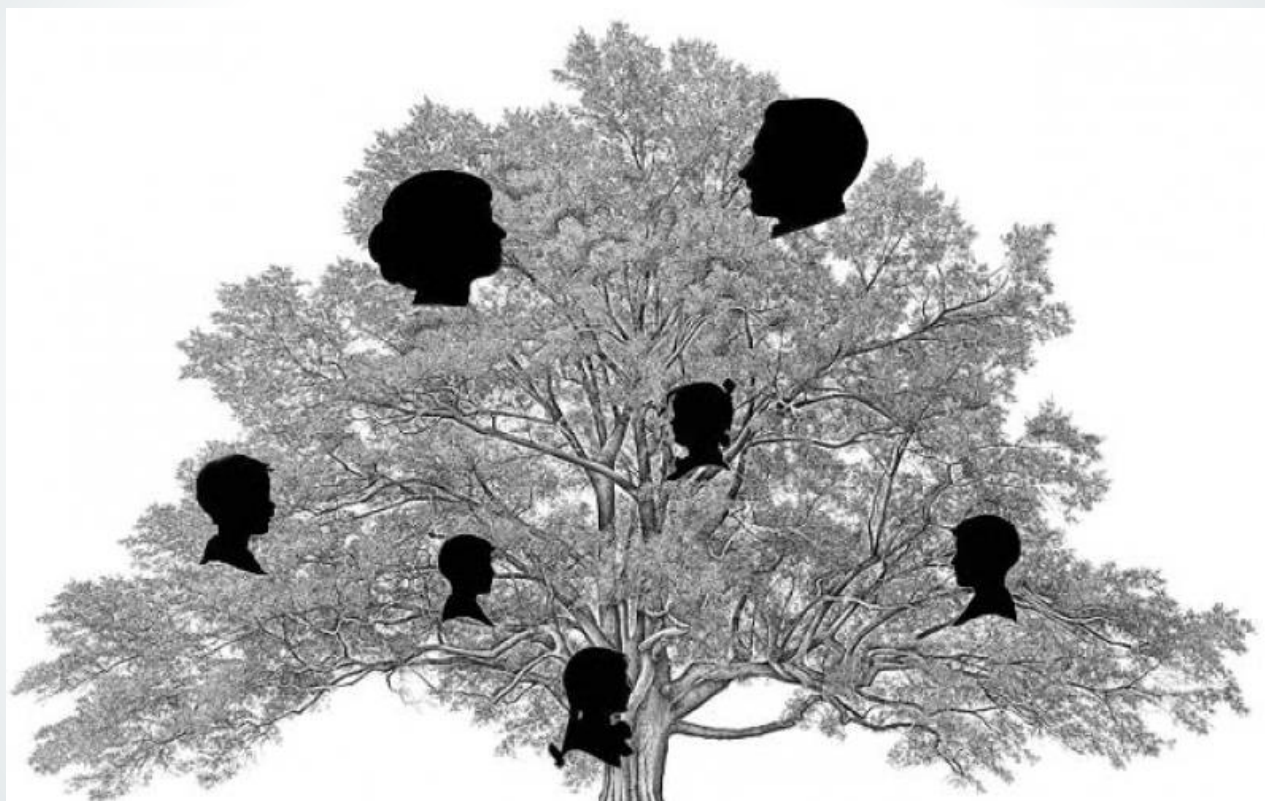

Miből áll a családtörténet-kutatás?

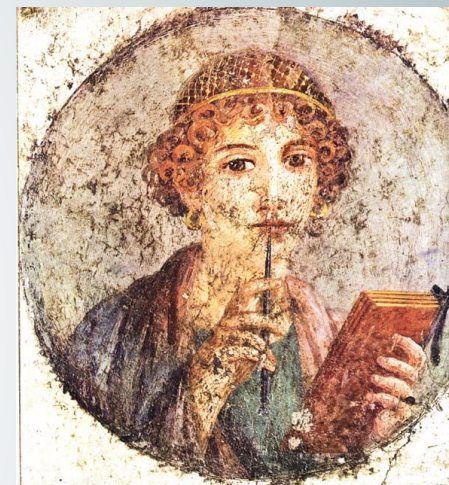
Kutatási irányzatok, módszerek, társadalmi környezet

SZÁRMAZÁS-TAN?

GENEALÓGIA

ŐS-TÖRTÉNET?

Etimológia: genero, geno – nemz, szül genus – utód, faj, nemzedék, származás, természet, állapot, minőség stb.

Tudományos értelemben: a történelem segédtudománya – kissé félreérthető

Miért aktuális a téma?

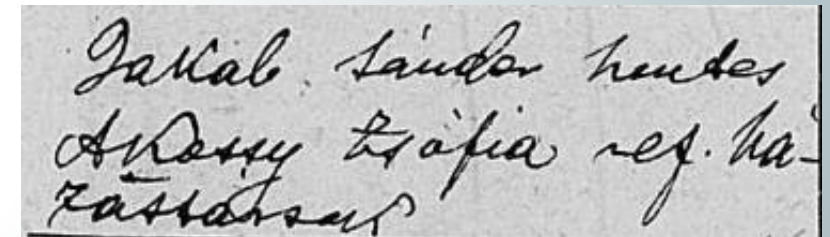
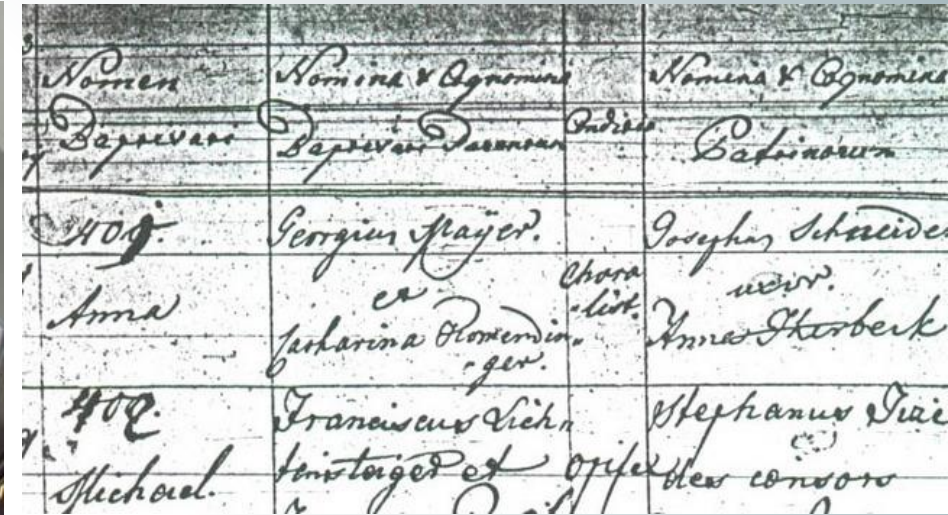
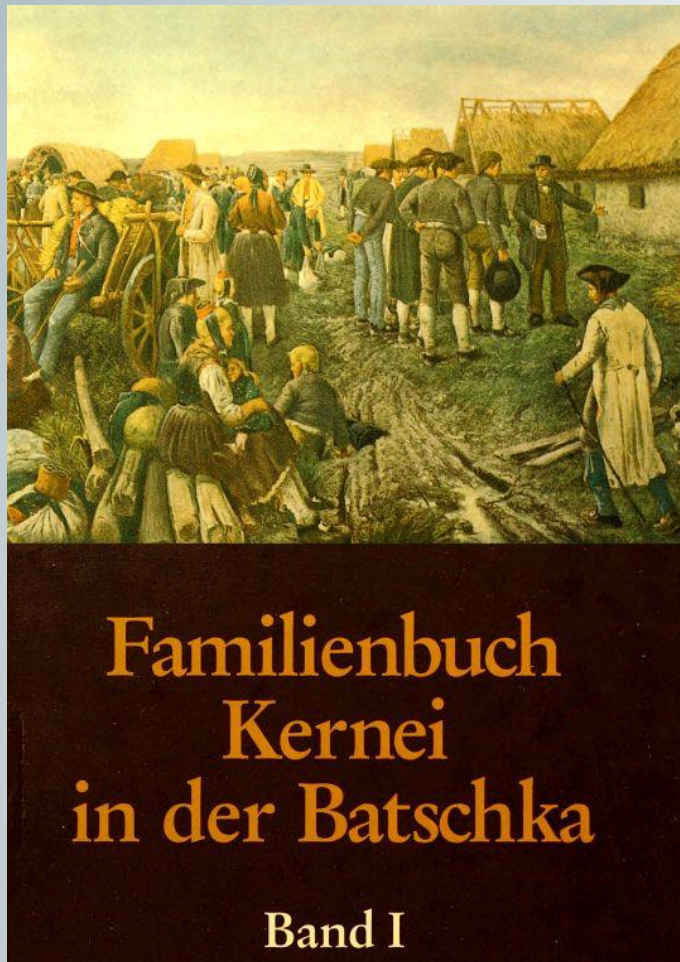
A családkutatás lehetőségei

A családkutatói érdeklődés az utóbbi harminc évben egyre erősödött,
a 21. század legnépszerűbb történeti trendjévé vált.

Miért aktuális? Az utóbbi 30 évben történt... (I)

Divatos hobbi (1990-es évek)

- Többségbe kerültek a családkutatók a levéltári kutatótermekben
- Néhány „profi” helyett **számos „lelkes amatőr”** kutató jelent meg a levéltárakban
- Elsősorban mikrofilmeket néztek („mormon” filmezés 1895 előtti anyagát)
- Előzmények: német családkutatók (kitelepítettek) megjelenése a 70-es, 80-as években
- Ortssippenbuch-ok, Familienbuch-ok megjelenése
- Rendszerváltás-szemléletváltás: családkutatás a szocializmus idején kétes (nemesi felmenők stb.), kollektivizmus helyett individualizmus

Miért aktuális? Az utóbbi 30 évben történt... (2)

Új közösségek, civil szervezetek, vállalkozások (2000-es évek)

- AkUFF (2000) és MACSE (2011) néhány száz, (mára néhány ezer) fővel, [intézményesülés](#)
- Családkutató klubok országszerte (gyakran művelődési házakban)
- Településkönyvek kiadása, adatok cseréje, módszertani segítség, találkozók, konferenciák
- Az önkéntesség és ingyenesség elve jellemző volt (szerény anyagi keretek)
- Piaci elven működő, fizetős családkutató vállalkozások is születtek (ősök, örökösök stb. kutatása)

Miért aktuális? Az utóbbi 30 évben történt... (3)

Az internetes családkutatás kora (2010-es évek)

Matricula Online Fonds Map Search for Places General Information Terms of use English

Welcome to Matricula!

Here you can find church registers (mostly books of birth, marriage and death) from bvarious European countries (currently Austria, Germany, Poland and Serbia).

We are aiming at expanding the content of this website coninuously, but we also have to take care of the respective national legislations ([personal status act](#), data protection act).

Vorpfarliches Matrikenbuch Maustrenk online
Oct. 30, 2018

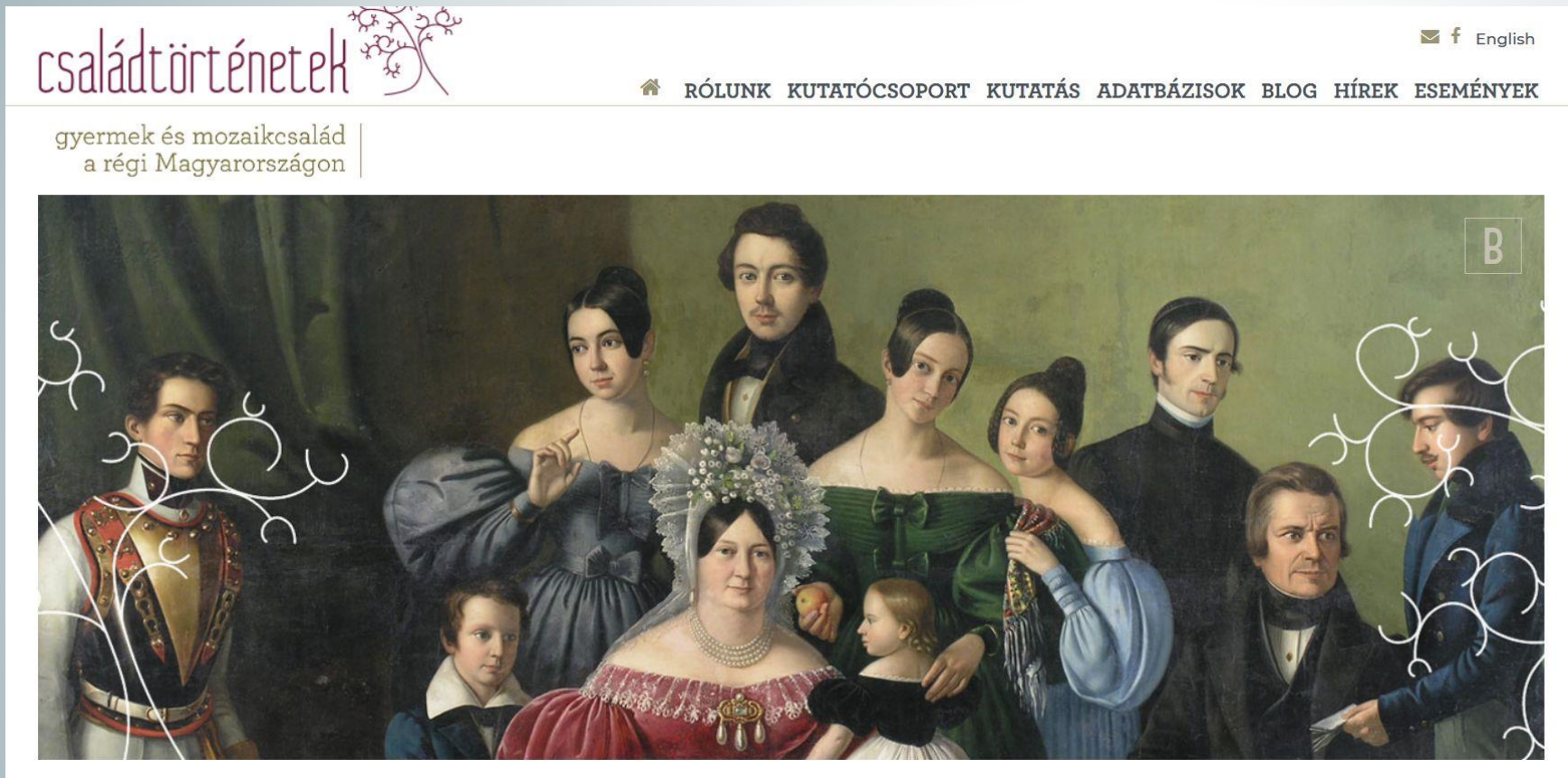
Maustrenk war bis 1784 Filiale der Pfarre Prinzendorf an der Zaya. Ab 1706 wurde für ...

- [A Monarchia genealógiája](#) (de)
- [AccessGenealogy](#) (en)
- [Ahnenforschung](#) (de)
- [Ancestralfinding](#) (en)
- [Ancestry](#) (en)
- [Avotaynu](#) (zsidó genealógia)
- [CGSI](#) (CZ, SK) (en)
- [Cyndi's list](#) (USA) (en)
- [Családegysítés](#) (en)
- [Czechoslovak Genealogy](#) (en)
- [DistantCousin](#) (en)
- [DodgeJeffGen](#) (en)
- [Genea](#) (CZ) (en/cz)
- [Généalogie](#) (fr)
- [Genealogienetz](#) (de/en)
- [Genealogylinks](#) (en)
- [GenealogySearch](#) (en)
- [GenealogyToday](#) (en)
- [Geneanet](#) (de/en/es/fr/it/nl/no/se)
- [Heimat-archiv](#) (de)
- [Honkomp](#) (de/en)
- [Hungarian/American Friendship Society](#) (en)
- [Hungarotips - genealogy](#) (en)
- [HungaryGen Web](#) (en)
- [INS](#) (USA) (en)
- [Jewishgen](#) (en)
- [Kelet-Európa genealógiája](#) (en)
- [Konekta](#) (szlovák genealógia) (en/de)
- [Ngsgenealogy](#) (en)
- [Polishroots](#) (PL) (en)
- [Rootsweb](#) (en)
- [Saxgen](#) (szász(országi) genealógia) (D) (en)
- [Yourfamily](#) (en)

- A kutatások súlya áthelyeződött az internetes tartalomszolgáltatásokra – „tömegesség”
- Az interneten az eredeti források is megjelentek (ált. képi változatban)
- Óriási forgalomművekedés, gyökeresen új technikai-módszertani lehetőségek, majd jogi nehézségek-problémák (adatvédelem, GDPR)
- Önkéntesség-ingyenesség elve, a működés körülményei átalakulóban, feszültségek:
 - közösség>> <<tömegesség, személyes találkozás>> <<internetes fórumok, tagdíjak>> <<kedvezmények, fizetős és>> <<ingyenes szolgáltatások

Miért aktuális? Az utóbbi 30 évben történt... (4)

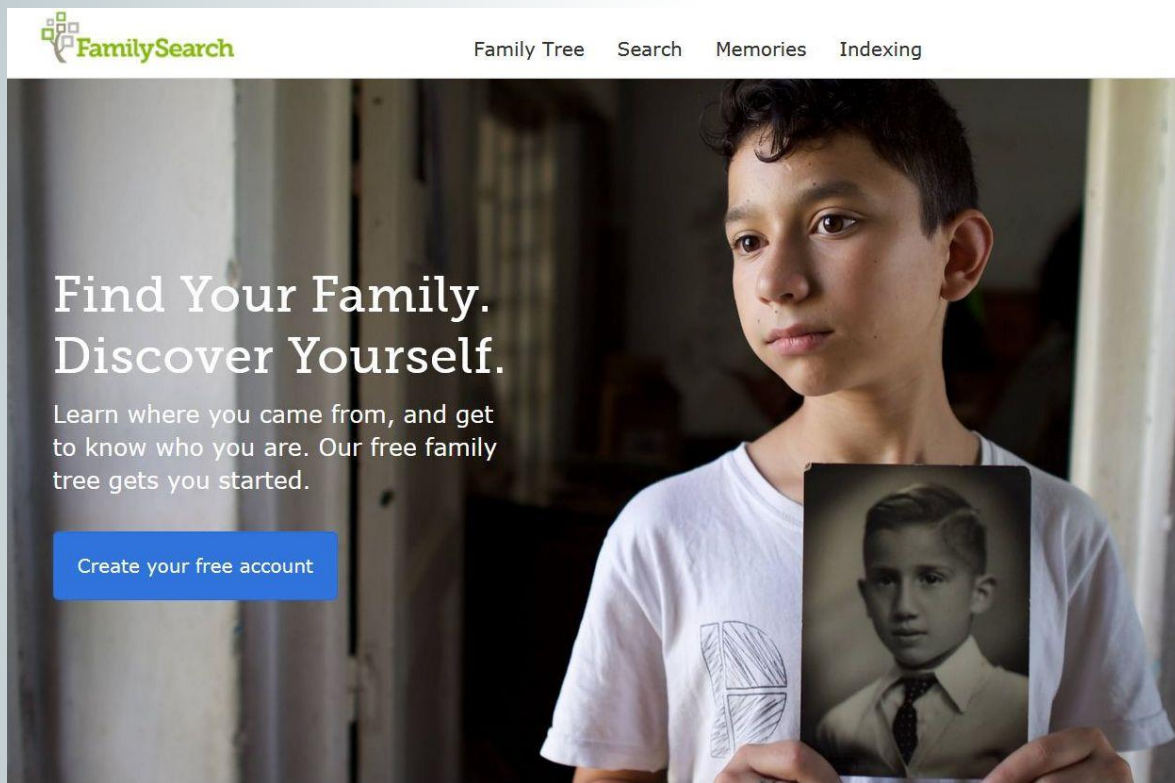
Családtörténeti „szemüveg” elterjedése? (2020-as évek)

- A korábbi intézményes- és politikatörténeti hangsúlyok után a **személyes történelem**, a megélt valóság, az életmód és a személyiségek szerepének fontossága (Biográfiák, családtörténetek, filmek)
- BTK Lendület Családtörténeti Kutatócsoport (előadások Múzeumok Éjszakáján, konferenciák, bemutatkozások, honlap: families.hu) – **tudományos válasz** a társadalmi igényekre?
- Családi kapcsolatok, események, ismeretségek, karrierök összefüggései, fontos helytörténeti- és egyháztörténeti kapcsolódásokkal, DNS-vizsgálatok mint **tudományos kutatási alap**...

Motivációk: miért kutatunk? (I)

Miért kutatnak családfát az emberek? Milyen eredményeket remélnék?

CSALÁDFA

Ahhoz, hogy te megszülethess, szükség volt:

2 szülő
4 nagyszülő
8 dédszülő
16 ükszülő
32 szépszülő
64 ősszülő
128 jobbszülő
256 dédükszülő
512 dédöregszülő
1024 dédösszülő
2048 szüleszülő megszületésére.

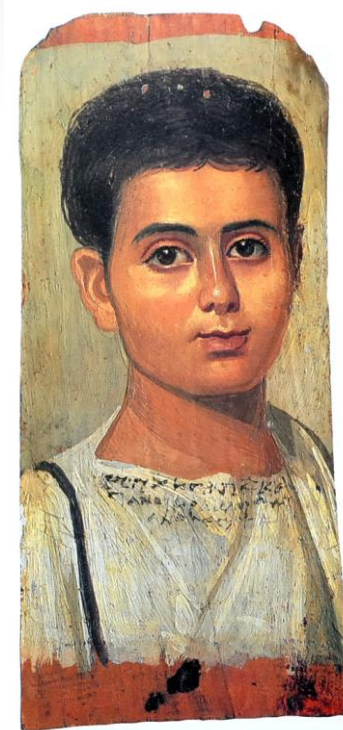
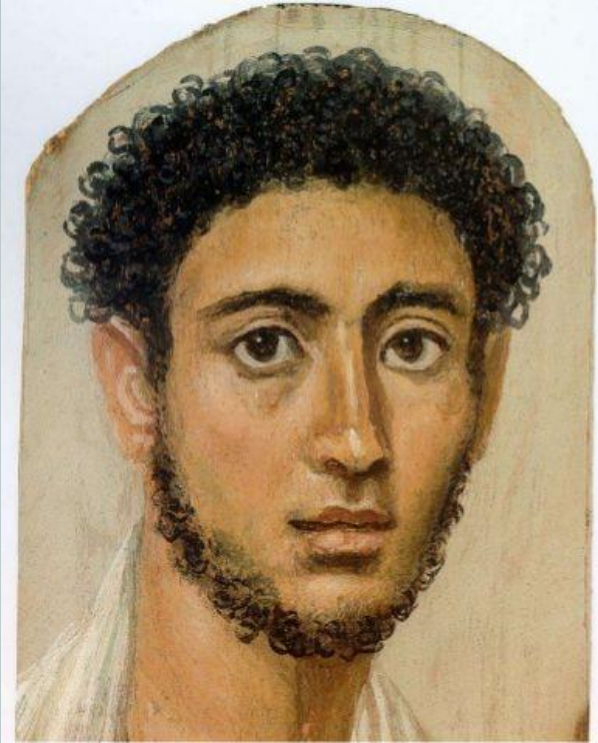
Ahhoz, hogy te ma itt lehess, az előtted lévő 12 generációból 4096 ősödre volt szükség az elmúlt 300-400 évben.

Állj meg egy pillanatra! Gondolj arra, hogy mennyi nehézség, veszteség és fájdalom volt az életükben, mennyi kihívás, szerelem, remény szötte át ezeknek az embereknek a sorsát, és végül mind kitartottak, hogy te itt és most létezhess. Légy hálás nekik!

Az ősök számontartása ősi jelenség, **az emberi alapigények egyike, transzcendens háttérrel**

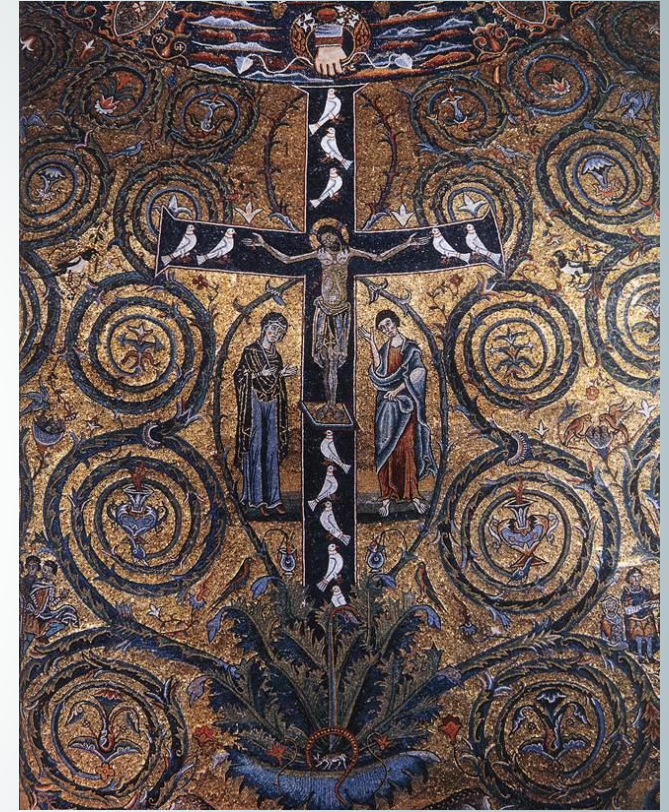
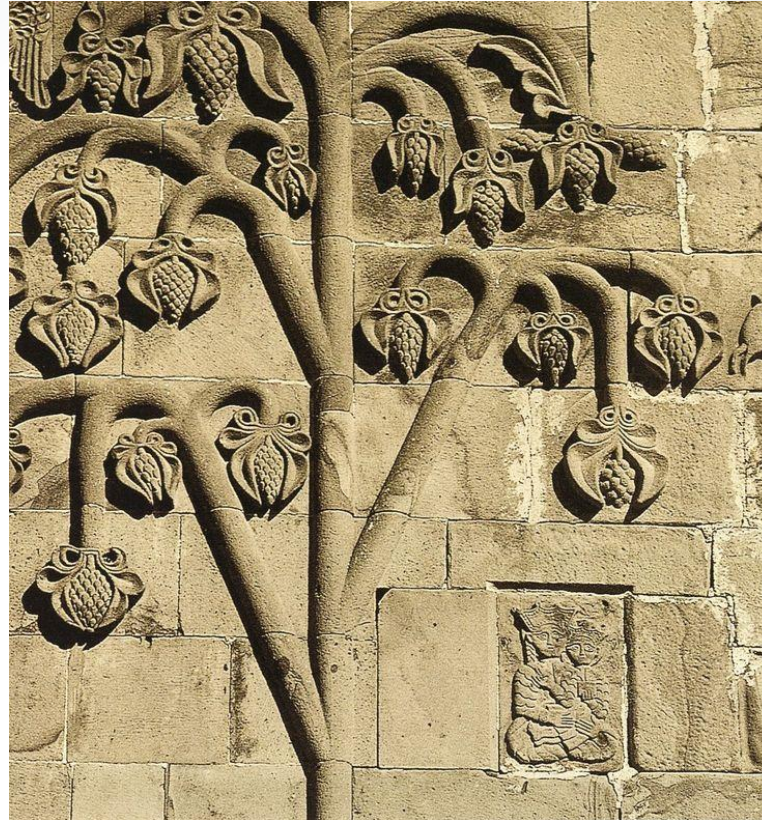
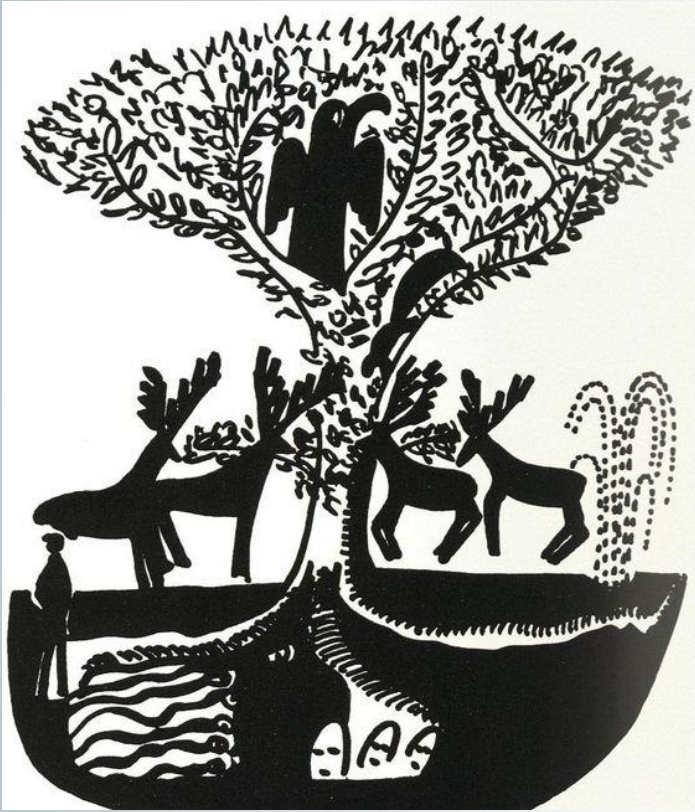
és sokféle emberi motivációval (összetartozás-hovatartozás keresése, jogok-kiváltságok biztosítása, személyes érintettség-szenvedély, genetikai vonatkozások...)

Az ősök számontartásának „ősisége”

- Neolit kultúrákban temetkezés a lakóházak alatt, ókori Rómában viaszképmások gyűjtése, Fajjúm – múmiaportrék, később ősgalériák kastélyok falain, Biblia és más szent szövegek származási felsorolásai...
- Birtokok, kiváltságok, oklevelek - jogbiztosítás
- Az emberek általában több nemzedéket is fel tudtak sorolni emlékezetből, nem annyira kutatták, inkább „továbbmondták” őseiket

Transzcendens vonatkozások

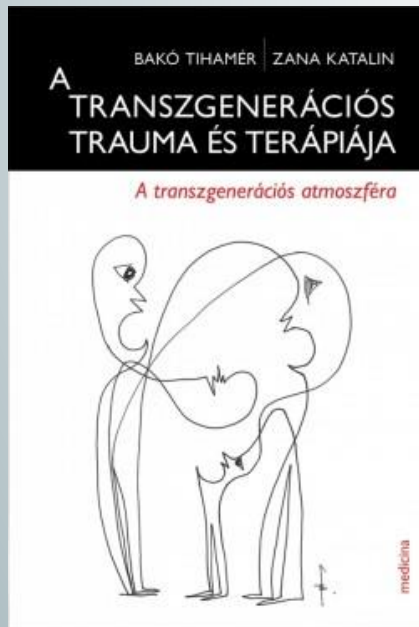

- Megkerülhetetlen kérdés a „kapcsolat” a felidézett-számon tartott ősökkel: hol vannak, hogyan viszonyuljunk hozzájuk?
- A világfa, életfa ősi vallási szimbólumok, ezek a fák a kozmosz tartóoszlopai, közlekedést biztosítanak a világok között
- A családfa eredete is szimbolikus, túlmutat önmagán, egy válasz-lehetőség a „helyünk a világban” kérdésre

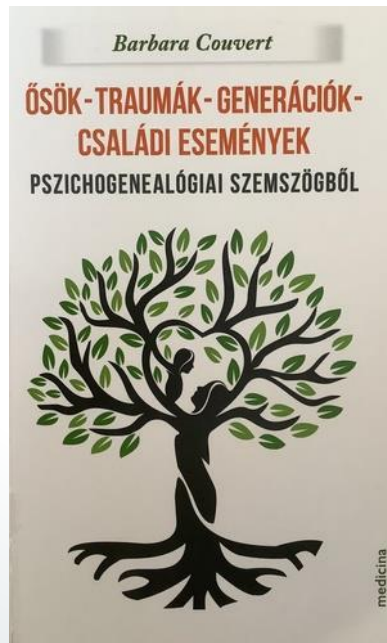
Motivációk: miért kutatunk? (3)

Racionális (gyakorlatias) motivációk

- Mi minden öröklődik? (Mozgás, szokások, hang, tehetség is...)
- „Húsba vágó” hasonlóságok: betegségek előfordulása
- Alzheimer kór szűrése anyakönyvi adatbázissal a délnémet és cseh-morva határvidéken (2000-es évek elején), vagy az Apatinból elszármazott amerikai család (Illich-Frech) kutatásai fiatal elhalálozások, tüdőbetegségek kapcsán...
- Meglepetések, szembenézések: mit hallgatott el a nagyi?

2020

2023

Társadalmi „hiánytünetek”

Motivációk: miért kutatunk? (4)

- Elmagányosodó „egyéniségek”, közösségek és közösségi eszmék válsága (atomizált társadalom)
- Gyakori mozgás, költözés (stabil háttér, otthon, hozzátartozók hiánya)
- Alapvető emberi kapcsolatok, a család válsága (demográfiai mélypont, gyökértelenség)
- Identitáskeresés, ösztönös lépések a közösségi élmény irányába? (múlt és rokonkeresés) –Kalocsai és ausztrál testvér találkozása

Mi történhet velem, ha családkutató leszek?

Teendők, módszerek lépésről-lépésre... Egy-két hónap, egy-két év vagy inkább egy-két évtized? [A hivatás születése misztérium](#) (pl. álom...)

Családkutatás mint „csodafegyver”?

„A múlt kutatásával a múlt eseményei a jelenben újra átélhetőek, általuk kifényesedik a jelen, és könnyebben elviselhetővé válik.”
Somorjai Ádám OSB.

„Nem csupán neveket, adatokat, hanem életutakat keresek. Az ősök megélt világát, körülményeit, döntési helyzeteket. Egy családfa soha nincs készen, sem a múlt sem a jövő felé nem zárható le, de megeleveníteni és a részévé válni maga a kutatás sine qua non-ja.”
Részlet egy MACSE-tagsági jelentkezés szövegéből, 2019.11.13. (1975-ben született hölgy)

A családtörténeti kutatás lépései (I)

Milyen módon történhet a kutatás? Mire alapozhatjuk ismereteinket?

Oral
Histories

Családi emlékezet, interjú (oral history), hagyatékok, levéltári források (anyakönyvek, hivatali jellegű, jogbiztosító iratok), internetes adatgyűjtések (közlönyök, sajtó, hirdetések, gyászjelentések, temetői sírkőfeliratok stb. adattengere), genetikai vizsgálatok eredményei.

A családtörténeti kutatás lépései (2)

Emlékezet, családi hagyaték

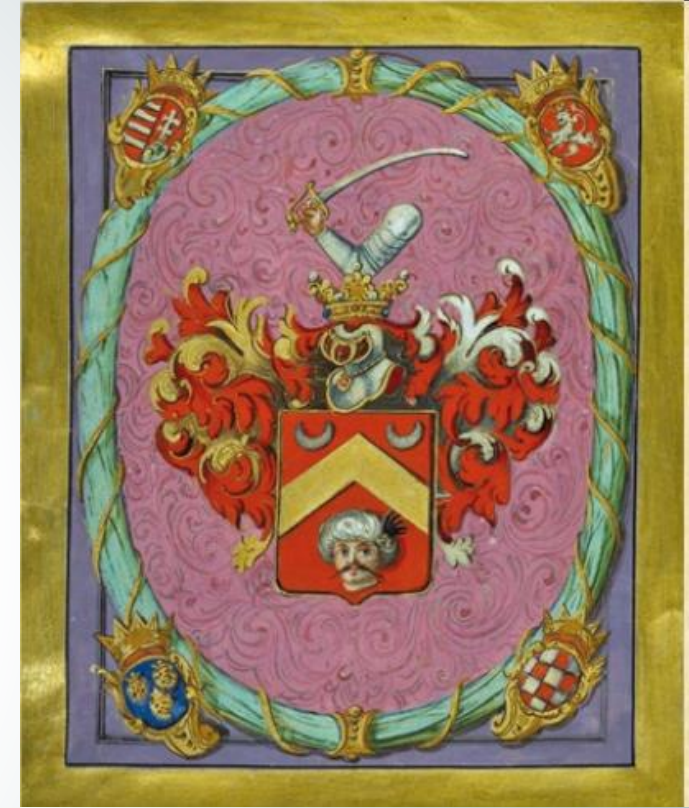

- A kutatás általában családi-rokoni beszélgetések során kapott adatok segítségével kezdődik, és gyakran családi élmények-kötődések (pl. szeretteink elvesztése) motiválják
- Családi hagyatékok írásos információi sajnos veszendőek, a kontextus nélküli emlékek zöme elpusztul (helyhiány, érdektelenség stb.)
- Digitális emlékmentő szolgáltatások (vállalkozások) megjelenése...

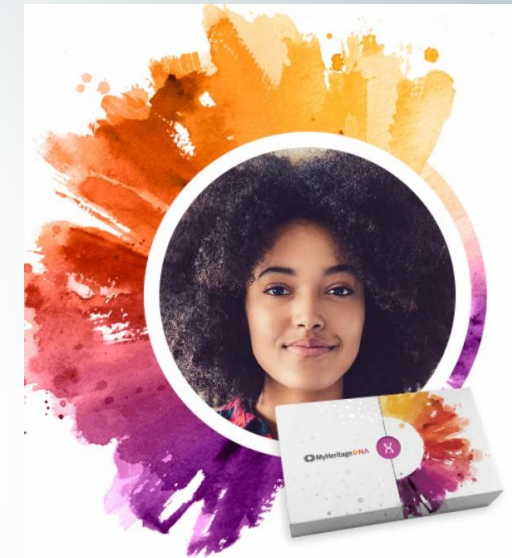
A családtörténeti kutatás lépései (3)

Levéltári források

- Elsősorban jogbiztosító jellegűek, előnyük az „eredetiség” a családi emlékezet „tévedhetőségével” szemben, de „körülményes” a használat
- Anyakönyvek (felekezeti, állami, iskolai, stb. lehet eredeti vagy másodpéldány) és kapcsolódó iratok (felmentések, anyakönyvi javítások, utólagos bejegyzések iratai stb.)
- Néesség- és adóösszeírások, urbáriumok, robot- és zsoldjegyzékek, telekkönyvek, úriszéki, bírósági peres iratok (egyházi- és világi is)
- Hiteleshelyi- és közjegyzői iratok (nemesi oklevelek, birtokügyek, végrendeletek)
- Egyesületek, alapítványok, testületek iratai (közösségi tevékenység, [helytörténet fontossága](#))

Internetes adatgyűjtések, szolgáltatások

Lepje meg Magát

Derítse ki etnikai származását és találjon új hozzátartozókat egyszerű DNS-tesztünkkel.

Csak 59 € ~~79 €~~

Rendelés most

- A polgári kor tömeges nyomtatványai ma már az interneten is elérhetők, nagy előny a könnyű kezelhetőség, de időnként téves adatok is megjelentek...
- Sajtó: közlönyök, hirdetések, reklámok, események (bálok, összejövetelek), jótékonyság, gyászjelentések... Telefonkönyvek, temetők adatgyűjtései stb.
- **Másodlagos források előnyben? OCR** (az információk ellenőrzése, alátámasztása néha nehéz)
- Levéltári (kéziratos, eredeti) források lépéshátrányban az interneten
- Utóbbi évek újszerű szolgáltatása a DNS tesztek lehetősége (származás és rokonok keresése)

Teendők lépésről-lépésre I

Életforma: rendszeres adatgyűjtés, évtizedes kutatások

Search billions of records

Dive into our huge international records database – just search a name to learn more about your ancestors. With exclusive content and accurate results we'll help you uncover more than you ever imagined.

- Azonosított őseinkhez rengeteg kapcsolódó-kiegészítő adatot gyűjthetünk pl. az interneten (időnként előfizetős oldalakon), pl. Arcanum ADT szolgáltatás, Hungaricana portál, MACSE adatbázisai, stb.
- Az így gyűjtött adatok általában újabb kutatási témákat generálnak, a munka rendszeressé válik (különleges források felismerése)
- Az évtizedeken át kutatók általában nem türelmetlenek: „*Hátuk mögött eleik népes táborával, otthonosan helyezkednek el az idő országútján...*” – új történelem-szemlélet, összefüggések felismerése

billiongraves Bejelentkezés Regisztráció Magyar

Kutatók Plans and Pricing Kérjen segítséget Blog Keresés a BillionGraves-nél

Fedezze fel az őseit

Utónévek (választható)
Családnév
Kezdje el a keresést

Üdvözljük a BillionGraves-nél
Legyen valami nagyobb része

A BillionGraves a világ legnagyobb forrása a kereshető GPS temető adatoknak, és napról-napra nagyobb és jobbá válik. Segítségnyújtást a helyi és más temetőkhöz található sírkövek képeinek összegyűjtésével, majd a képeken található személyes adatok átírásával.

Discover and Honor Your Ancestors
Click To learn more

Hogyan tud segíteni?

1. Fotókat készíteni
Csatlakozz több százszor olyan emberhez, mint te vagy, akik a világ minden táján sírköveket fotóznak! Ingyenes iOS, Android és Windows mobilalkalmazással a fényképeket gyorskijáratás teszt! Dokumentálj egy teljes temetőt, és ugyanabban a lépésben rögzíted a GPS helyzettől. Adattípus nem szükséges!

2. Fotók átírása
Nincs okostelefonod? Ezután az átírást egy egyszerű módja a részletek ottlétára kinyitandó. Írd át (írd be) a temetőben készített fényképeket, hogy azok több millió, őseket kereső család számára kereshetővé váljanak!

3. Kutatási feljegyzések
Keresés ingyenes névmutatóban, és kapcsolja a bejegyzéseket kedvező családja eszközeihez. Olyan egyszerű cégekkel működünk együtt, mint a FamilySearch, a MyHeritage és a Findmypast. Bármilyen találat a BillionGraves-nél, a partnerekkel is megoszthatod!

Fogjon hozzá
Kezdje el az átírást
Keresés most

Letöltötte az alkalmazást?

Segítsen nekünk, hogy a családtörténeti kutatás mindenki számára hozzáférhető legyen. Vigye magával a BillionGraves alkalmazást, amikor meglátogat egy temetőt, és járuljon hozzá a tekintélyes sírkövek adatbázisához.

Download on the App Store GET IT ON Google play

billiongraves Küldemények Rólunk Támogatás Alkalmazások letöltése Keresés Átírás Blog Szolgálat / Eagle projektek

© 2025 BillionGraves Holdings, Inc. All Rights Reserved / Felhasználási feltételek / Adatvédelmi szabályzat

Levéltár

Adatbázisok / Levéltár

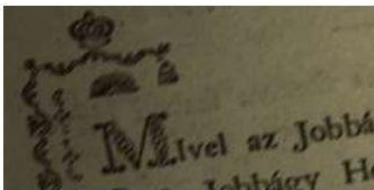
Oklevelek

Királyi Könyvek

Levéltári iratgyűjtemények (BFL)

Úrbéri Tabellák

Urbaria et Conscriptiones

Névtár: személyek, egyesületek

Hungaricana

Arcanum

Zombor Szentháromság-szobor a bunyevác templommal

Arcanum Újságok Keresés Böngészés

Bejelentkezés Előfizetés

Múltunk legfontosabb nyomtatott forrásai

Kutasson több százmillió újságcikk között mesterséges intelligenciával felvértezett keresőeszközünk segítségével.

Előfizetési csomagok

További előfizető intézményeink

Teljes szövegű keresés

Könnyedén kereshet minden szót a dokumentumokban, akár személyek vagy helyek nevét is. Több időt szánhat az források értékelésére és a helyes következtetések levonására.

79 946 806 oldal

Az Arcanum Újságok felvételében bővülő adatbázisra tudományos és szakmai

- 1898 IV 21

Ikotics Mihály és neje szül. Peics Julianna fájdalomtól megtört szívvel jelentik,
forrón szeretett fiuk

IKOTICS MÁTYÁS

f. év április hó 21-en 34 éves korában történt gyászos elhunytát.
A megboldogultat siratja meg testvere: **Ikotics József** és neje szül. **Kovács Erzsébet** és számos rokonai.
Országos Szentkereszt Könyvtár
Az elhunyt hült tetemét április hó 23-án tetették örök nyugalomra a váci zsidó, kath. sírkertben.
Az engesztelő szent mise a megboldogult lelki üdvéért 1898. év június hó 1-én 12.9 órakor tartatik meg a Szent-Ferenczrendiek templomában.
Szabadka, 1898. május hó 2-án.

Legyen neki oly könnyű a föld,
mint a milyen súlyos övéi bánata!

KIRALY ÉS FÉNDELŐ SZABADKA

FamilySearch

Family Tree Search Memories Indexing Sign In Create Account

Records Family Tree Genealogies Catalog Books Wiki

Search Historical Records

Search for a deceased ancestor in historical records to uncover vital information from their life.

Deceased Ancestor's Information

First Names Last Names

Search with a life event:
Birth | [Marriage](#) | [Residence](#) | [Death](#) | [Any](#)

Birth Place Birth Year (Range) From To

Search with a relationship:
[Spouse](#) | [Father](#) | [Mother](#) | [Other Person](#)

Restrict records by:
Location | [Type](#) | [Batch Number](#) | [Film Number](#)

Country State or Province

Research By Location

Click an area of the world to start researching in a specific location.

Find a Collection

Researching within a specific collection? Find it here.

Teendők lépésről-lépésre... (2)

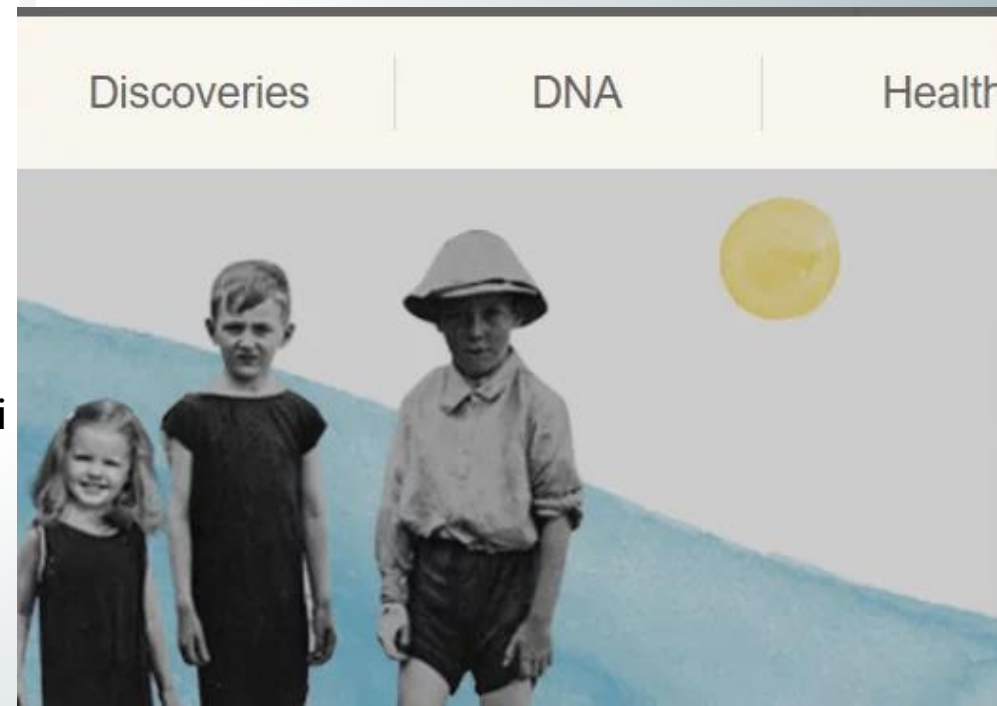
Alapok: néhány nap, néhány hét alatt

- Az első kapcsolati háló feltérképezése nevekkkel és hozzávetőleges évszámokkal, helynevekkel: családi- és rokoni beszélgetésekkel (adatvédelmi okokból így a legkönnyebb...)

➤ A családfa váza anyakönyvi adatokkal készíthető el, ez [gyakran internetes adatbázisok használatával](#) történik (indexált névmutatók, időnként téves név-olvasatokkal)

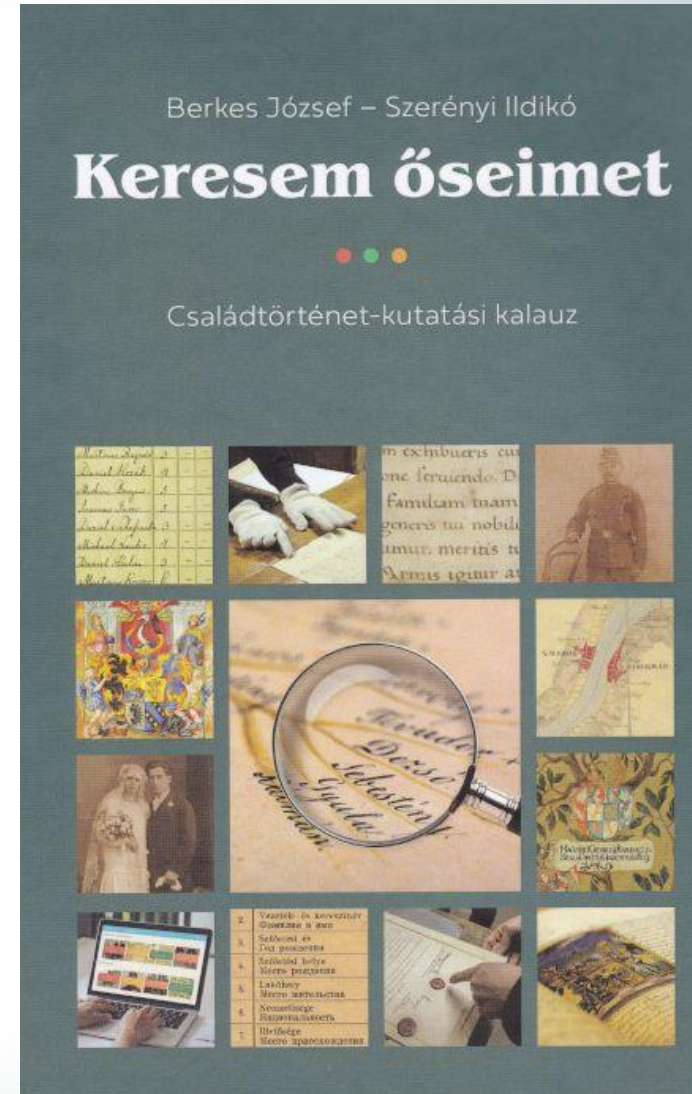
➤ Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza 15 millió hívővel rendelkezik világszerte, a központ Utah államban van (USA). Genealógiai gyűjtésük összefügg a halottak leli üdvéért végzett szertartásokkal, az ún. családi összepecsételésekkel, melyek hitük szerint az örökkévalóságban is érvényesek

➤ My heritage: fizetős szolgáltatás, 2114 régió, több milliárd történelmi feljegyzés és fotó, családfa-készítő sablonok, és mindez mások számára is hozzáférhetővé tehető. DNS-teszt kiértékelésében is segítenek.

Teendők lépésről-lépésre... (3)

Levéltári kutatás

A gyűjtemények és családkutatók **kapcsolatának lépcsői**: megkérdezni, meghallgatni, figyelembe venni, összefogni, képezni, együtt dolgozni...

Teendők lépésről-lépésre... (4)

Levéltári kutatás

**MAGYAR
NEMZETI
LEVÉLTÁR**

**ORSZÁGOS
LEVÉLTÁRA**

Menü

Magyar Nemzeti Levéltár » Címlap

Új kutatóknak

Családtörténeti kutatás

Genealógiai tájékoztató

Kutatótermek

Információs Iroda

Levéltári kisokos

Másolatok árszabása

Formanyomtatványok

Aktakaland blog

GENEALÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Berkes József: Tájékoztató családtörténeti kutatásokhoz

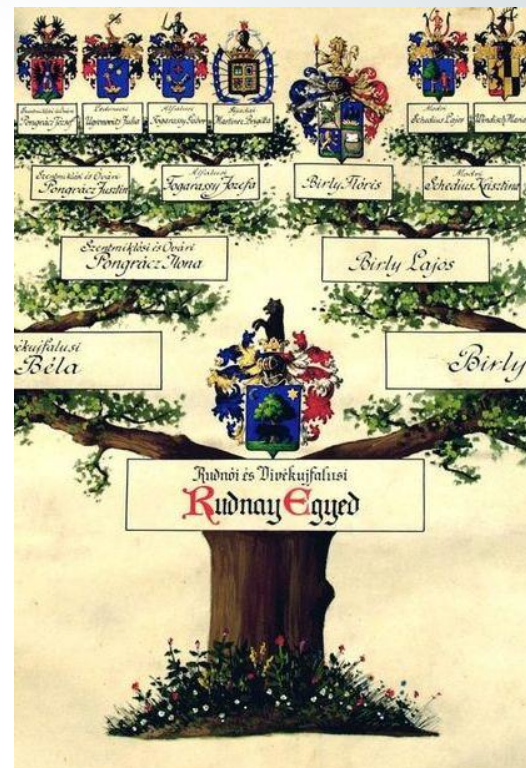
BEVEZETŐ

AZ ANYAKÖNYVEK

Általános genealógiai és történelmi szakirodalom
Az anyakönyvekben történő kutatások javasolt technikája
Az anyakönyvi kutatás nehézségei, buktatói

KIEGÉSZÍTŐ FORRÁSOK

NEMES CSALÁDOK

- Az intézmények közötti koordináció-összefogás sokáig hiányzott, még mindig sok az adósság (pl. anyakönyvi kataszter a történeti Magyarország területéről, GISTA Hungarorum?, kutatási lehetőségek összehangolása stb.)
- A Hetedízigen projekttel a kutatók képzése is megkezdődött 2019-ben (MNL, országos)
- 2020 végén kormányhatározat a Családtörténeti Kutatóközpont létrehozásáról, és jelentős állam anyakönyvi állomány (1895-1980 közötti másodpéldányok) digitalizálásáról
- Mesterséges intelligenciával feldolgozott adatok: 1828. évi összeírás, szovjet hadifogoly-adatbázis

➤ KAPCSOLÓDÓ CIKKEK

Hetedízigen – Középiskolások a Bács-Kiskun Megyei Levéltárban
2019.10.18.

[Tovább](#)

Hetedízigen - Családfakutatói kurzus Kiskunfélegyházán
2019.10.09.

[Tovább](#)

Ingyenes családkutató tanfolyam indul az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltárában
2019.10.05.

Intézményünk négy alkalomból álló kurzust indít a családtörténet-kutatás forrásainak bemutatására. Az őszi keretlétszám...

[Tovább](#)

Hetedízigen | Családtörténeti kurzusok
2019.09.27.

Tisztelt Érdeklődők! A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára felnőtt korosztálynak szóló családtörténeti...

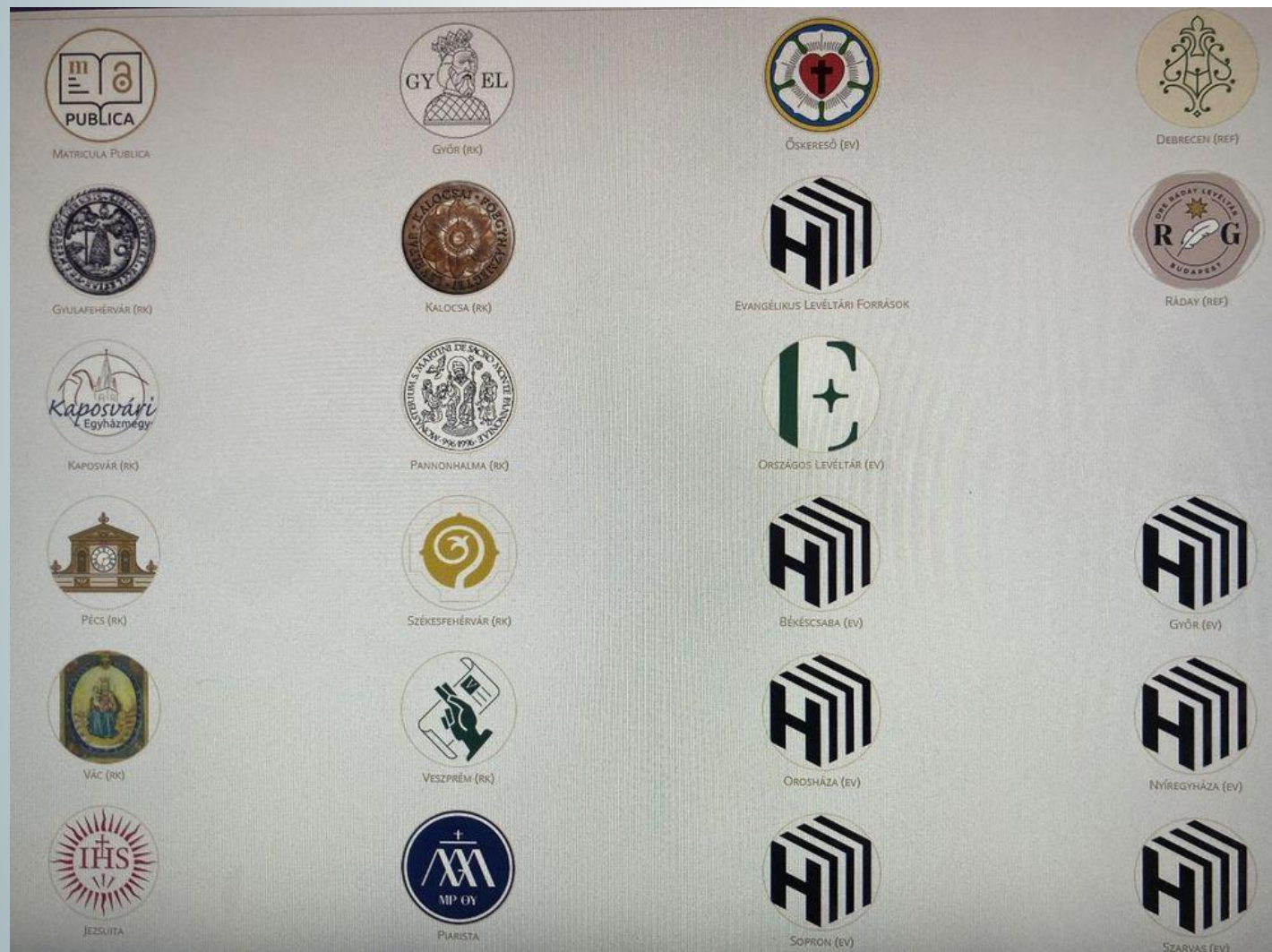
[Tovább](#)

Családtörténeti kutatás a levéltárban - BETELT REGISZTRÁCIÓ
2019.09.25.

A Magyar Nemzeti Levéltár Hetedízigen, család-történet-kutatás című projektjéhez kapcsolódóan a Nemzeti Kulturális...

[Tovább](#)

Egyházi levéltári szolgáltatások

- 2015-ben indult az egyházi levéltárak közös projektje, a matricula.hu
- 23 egyházi „szolgáltató”
- 5,1 millió kutatható képfelvétel, 100 ezer kutatói belépés évente
- „Hiánypótló” anyakönyvi tartalmak (1895 utáni egyházi anyakönyvi adatokkal)
- Határon túli területek iránt fokozott érdeklődés érezhető

Egyházi levéltári szolgáltatások: közös e-kutatás

matricula.hu

e-kutatas a magyarországi egyházi levéltárakban

Magyar | English | Deutsch

E-kutatás

Tovább

a magyarországi egyházi levéltárakban

Adatbázis

Települések, plébániák, anyakönyvek

Tovább

- matricula.hu célok: közös e-kutatás szolgáltatás, közös adatbázis-segédlet
- Adatbázis: egyelőre öt egyházi levéltár anyagával, a bővítés fokozatos (Ettől az évtől a közös regisztráció, elérés és előfizetés)
- Az előfizetett tartalmak 15, 90, ill. 365 napig érhetőek el. A használat során képeket is lehet letölteni.

Közös adatbázis szolgáltatás

matricula.hu
e-kutatás a magyarországi egyházi levéltárakban

PLÉBÁNIA

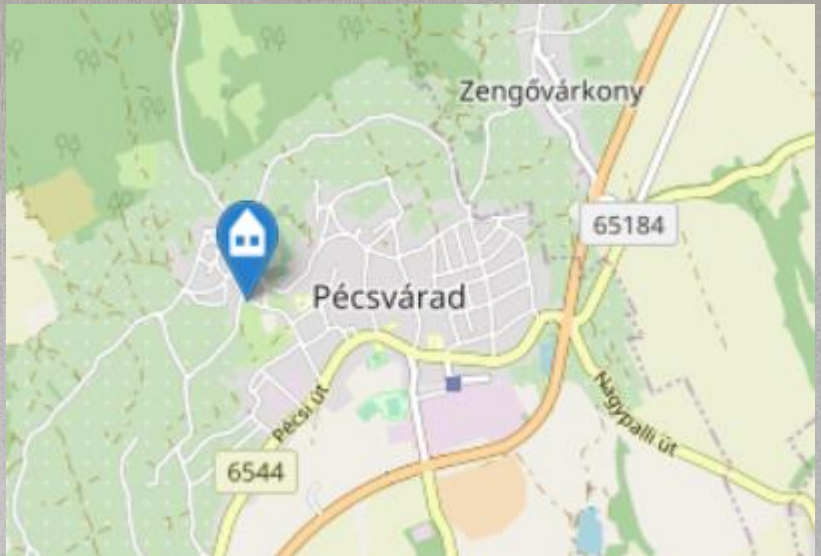
Pécsvárad

Adatbázis kezdőlap

Név (magyar): Pécsvárad
Állam: HU
Vármegye (1918 előtt): Baranya
Esperesi kerület: Pécsvárad
Alapítás: 1719
Típus: Nagyboldogasszony
Kegyúr: Helytartótanács (EJK)
Nyelvek: magyar, német, horvát (EJK)
Vallások: kat., ref. (EJK)

Plébániatörténet: Ősi bencés rendház, 1000 körül alapították, a török háborúk alatt elpusztult a Szent Adalbertről nevezett templommal együtt. Helyén Mindenszentek tiszteletére kápolna épült 1815-ben. Az új templom 1767-ben épült, kéttornyú. Kápolna Nepomuki Szent János és Páduai Szent Antal szobrok. Zengővár egykori vár maradványai az 1829-es vizitáláskor is láthatók. Pécs-Hird filián ősi templom Szentháromság tiszteletére. Pusztakisfalun kápolna és harangláb. Várkonyban régi templom a temetőben.

Filiák: Hird, Lovászhetyén, Pusztafalu, Vasas, Várkony (EJK)
Vizitációk: 1776, 1783, 1810, 1829 (EJK)
Egyházlátogatási jegyzőkönyvek lelőhelye: 1776: PEL I.1.c.115. 103-111., 1783: PEL I.1.c.116. 386-394., 1810: PEL I.1.c.118. 4., PEL I.1.c.121. 22., 1829: PEL I.1.a.1. 1829/532. (EJK)
Egyházlátogatási jegyzőkönyvek mikrofilmen: MOL X 7625 21771.d.775-783, 21772.d.546-555, 21775.d. 563-574, 21787.d.527-558. (EJK)

A plébánia egyházi beosztása

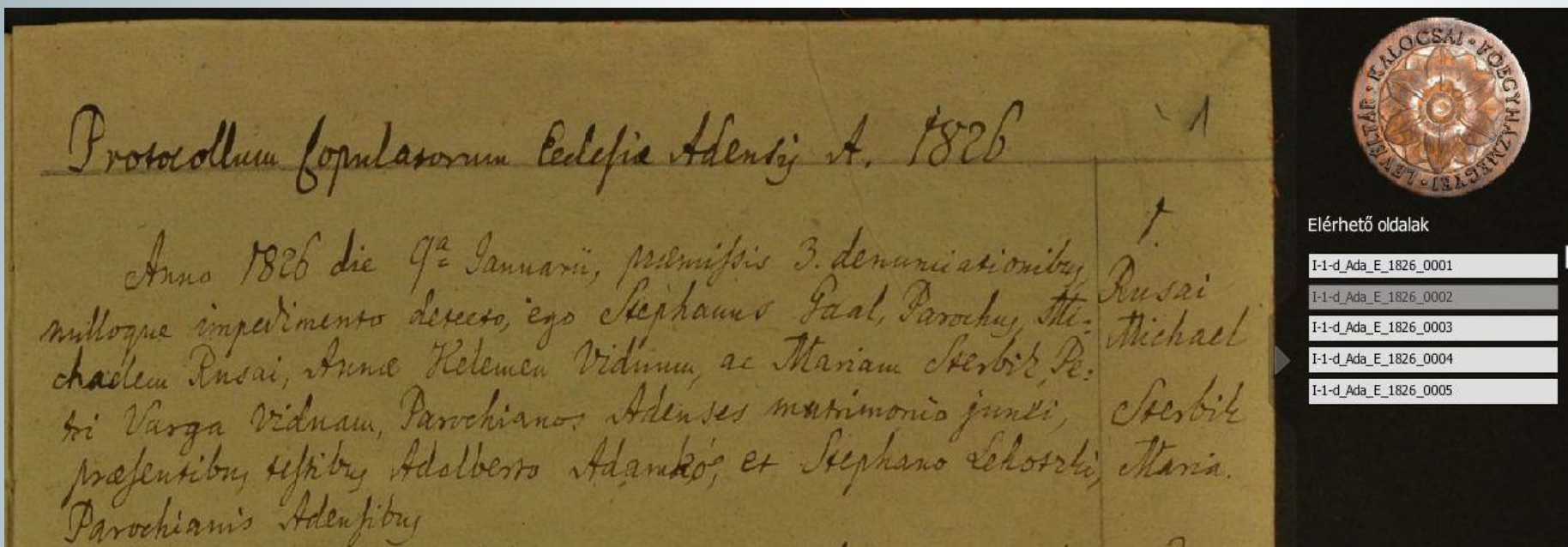
	KAPCSOLAT KEZDETE	KAPCSOLAT VÉGE
Pécsi Püspökség	1719	

A plébániához tartozó települések

	KAPCSOLAT KEZDETE	KAPCSOLAT VÉGE
Erdősmecke	1719	1775
Hird	1719	1801
Lovászhetyén	1719	1775
Nagypall	1910	
Pécsvárad	1719	
Pusztakisfalu	1719	1881
Zengővárkony	1719	

- A feldolgozás folyamatos, de éveket vesz igénybe (egyházmegyék, plébániák, települések, intézmények és digitalizált állományok adattábláinak elkészítésével)
- Az első két évben Győr, Székesfehérvár, Pannonhalma és Pécs anyaga készült el, Kalocsa és Veszprém is hamarosan várható
- Az e-kutatás forrásai a regisztrált kutatók számára az adatbázisból is elérhetőek lennének, a hagyományos böngésző megjelenítés mellett

Továbblépés: néhány hónap, 1-2 év alatt

- A családfa-váz ellenőrzése, kiterjesztése **eredeti anyakönyvi- és egyéb levéltári források** segítségével (1895 előtt egyházi anyakönyvek, felekezeti- és helyi illetékesség szerint), esetleg kiadott település- és családkönyvek segítségével
- Az anyakönyvi kutatások is történhetnek a helyszínen, számítógépen (az eredeti források képeinek olvasásával) pl. az MNL olvasótermeiben, vagy egyházi levéltárak szolgáltatásaival
- Az anyakönyvek segítségével ősök százait-ezreit térképezhetjük fel, ált. a 18. századtól kezdődően, rendezésükkel **benépesülhetnek a családfák, rokoni kapcsolatok sokasága** ismerhető fel

A Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár e-archivuma

- A kutatói igényekre-erőforrásokra épülő, tömeges digitalizálás a kis intézményekben is lehetséges, a Kalocsán
- 2009 óta folyik a digitalizálás (2,1 millió képfelvétel)
- Fontos a sorrend, a prioritások: anyakönyvek (eredeti, másodpéldány, katonai, bérmentési, áttérők stb. is), akv-i iratok (javítások, felmentések), összeírások, alapítványi iratok, helytörténeti jegyzőkönyves dokumentumok stb. – mielőbbi szolgáltatás, egyszerű technikai megoldások
- Határon túli területek (pl. a történelmi Bácska) gondozása-gyűjtése hiánypótló lehet

Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár - Archivum Archidioecesis Colocensis

Intézményünk a kalocsai érsekség (ma: Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye) történeti levéltára. Elsősorban a néhai Bács-Bodrog és a jelenlegi Bács-Kiskun megyék területének (a Duna-Tisza közének) egyháztörténeti, helytörténeti és családtörténeti kutatói találnak nálunk hasznos adatokat.

E-kutatás statisztika, feldolgozottság (2019.11.10.)

KFL e-archivum

E-kutatás, Matricula-Historia-Online szolgáltatásunk statisztikai adatai (107 hónap, 3.254 nap) a következők:

- E-kutatói regisztrációk száma: 2.928
- E-kutatói esetek (felhasználói belépések) száma: 100.595, napi átlag 31 (legutóbbi hónap napi átlaga 22)
- E-kutatói témaválasztások (települések választásának, nyitólapok használatának) száma: 344.364, napi átlag 105

Területi illetékesség

- Kalocsa-Bács (1923-ig), Kalocsa (1923-1992), Kalocsa-Kecskemét (1993-tól)
- Az állami anyakönyvezés megindulása előtt csak egyházi anyakönyvezés volt
- Az egyházi anyakönyvek nem jogbiztosító iratok voltak, hanem a katolikus esetében a szentségek felvételét tartották bennük nyilván
- Kalocsán a Duna-Tisza köze római katolikus anyakönyvi állománya digitális (képi) formában érhető el e-kutatásban
- 1826-tól eredeti és másodpéldányok

Eltérő forrásadottságok

- **Feudális kor:** jellemzően kevesebb és szűkszavúbb iratanyag áll a rendelkezésünkre. Hangsúlyosabb volt egy-egy kegyúr jelenléte, aki a közösség egyházi, de nem lelkieket érintő ügyeit is intézte: liturgikus tárgyak beszerzése, oltár-, kereszt- és szoborállítások, templom és plébánia felújítása. Csak a szükséges egyházi szertartásnál kérték az egyházi személy segítségét, pl. a benedikálásnál. Bizonyos cselekményekhez pedig az érsek közreműködése volt szükséges, pl. bérmlás, kelyhek, harangok, ill. a templom felszentelése. Ezeknek van nyoma az iratokban.
- Egyházzvédnökség az egyházak részéről kegyúri feladatokat intéző bizottság. Ha a kegyúr egy adott település volt, akkor az egyházi ügyeket a katolikus hívek bevonásával intézte. Ilyenkor az egyházközség véleményét kérték ki. Ebben az esetben az egyházközséget egyházzvédnökségnek nevezték.
- Egyháztanács-egyházközség: a 19. század első felében már működtek.
- **Polgári kor** (1867 után): az Érseki Hatóság egyre jobban kontrollálta a helyi egyházközségek életét. Jelentősen megnőtt az irattermelés. Mindenhez engedélyt kellett kérni, több körös levelezés indult. Addig csak ritkán előforduló forrástípusok tömegessé válnak: Építés-felszerelés-egyházművészet tematikus segédlet, dispenzációk, anyakönyvi javítások
- Külön fondot alkot a Kalocsai Főegyházmegyei Tanfelügyelőség iratanyaga. Itt is számos családtörténeti vonatkozást találhatunk. Az 1868. évi népiskolai törvény elismerte a felekezet iskolafenntartási jogát. A katolikus egyház is létrehozta a céljainak megfelelő intézményeit. Kalocsán már ennél is korábban, 1858-tól működött egyházmegyei iskolai főfelügyelő az érseki aulán belül. Munkáját kerületi tanfelügyelők (az esperesek) segítették. Haynald Lajos érsek pedig hivatalt rendelt a főtanfelügyelő mellé. Az egyes iskolákat az igazgató-tanítók vezették. A közvetlen felügyeletet a fenntartó helyi egyházközség jelentette. Ezt a jogkörét az iskolaszéken keresztül gyakorolta. Ennek elnöke a plébános volt, tagjai a tanítók és az egyházközség delegált tagjai.
- Alapítványi iratok: keresztek-, szobrok fenntartására tett alapítványok, miselapítványok.

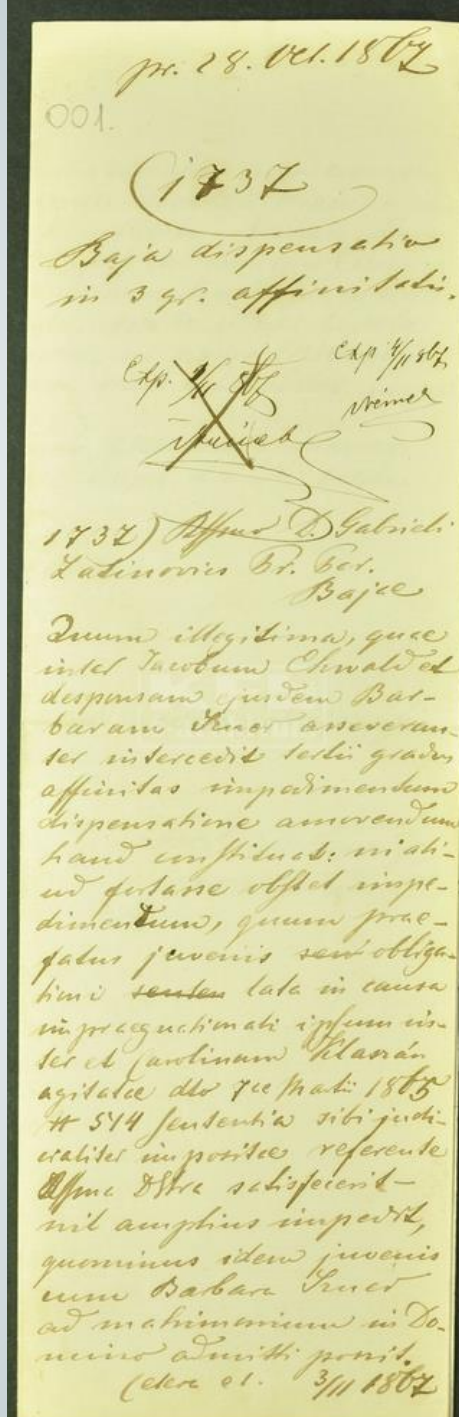
E-kutatás, Matricula-Historia-Online szolgáltatásunk statisztikai adatai (142 hónap, 4.319 nap) a következők:

- E-kutatói regisztrációk száma: 5.220
- E-kutatói esetek (felhasználói belépések) száma: 136.762, napi átlag 32 (legutóbbi hónap napi átlaga 23)
- E-kutatói témaválasztások (települések választásának, nyitólapok használatának) száma: 453.110, napi átlag 105

- Böngészhető képek száma: 1.876.229 (2022.05.13.)

- Matricula-Historia-online, család és közösség kutatásának közös „fóruma” (16 éve)
 - anyakönyvek és helytörténet (egyéb, konkrét helyhez-közösséghez kapcsolható források) találkozása, együttes böngészésének lehetősége
- Matricula-Historia arány a képfelvételekben: 80-20%, első 6-7 évben a Matricula, utóbbi 2-3 évben főként a helytörténeti tartalom gyarapodik (10 év alatt 2 millió képfelvétel)
- A képanyag plébániánként (településenként) rendeződik, két fő csoportja az anyakönyvek (Matricula) és a helytörténeti kötetek (Historia) állománya
- Anyakönyvi források tágabb értelemben: eredeti, másod-harmad példányok, béráltak, áttértek, jegyesek könyvei is, indexekkel és anyakönyvezéssel kapcsolatos iratokkal (felmentések, anyakönyvi javítások, ...). Az anyakönyvek időnként a származási helyet is feltüntették, az áttértek anyakönyveiben volt, hogy részletesen leírták a megtérés körülményeit
- Historia – helytörténeti források a családfák „felöltöztetésére”, a helyi közösségek életének megismerésére. Lehetőség a továbblépésre, a mikro- és makró történeti folyamatok összeérésére, termékeny találkozásra
- Önmutatós-böngészős tartalom, a fájlnevek őrzik a forrás jelzetét, gyors feldolgozás, gyors elérhetőség
- Több száz, egymástól távoli helyeken őrzött források egy rendszerben, határon túli gyűjtő tevékenység (hiánypótló adatokkal)

KFL e-kutatás, Baja-Belváros, nyitólap

bajabelvaros

Anyakönyv_Matricula

 K,E,M_Bapt_Cop_Def

 Mutato_Index

Vegyes_egyeb_Diversa

 Anyakönyvi-javitas_Correctio

 Bermaltak_Matr_Confirmatorium

 Felmentes_Dispensatio

 Katonai_Matr_militaris

 Megtettek_attettek_Matr_Conversorum

Kotet_Volumen

 Alapitvanyi-iratok_Fundationes

 Altalanos-iratok_Mixta-documenta

 Egyhazkozseg_iskolaszek_Parochia_Schola

 Egyhazlatogatas_Visitatio_Canonicae

 Epites-felszerelés_Constructio-renovatio-supellex

 Espereskeruleti_Districtualia_Vice-archidiaconalia

 Leirat_korlevel_Intimata_Currentales

 Nepesseg_osszeiras_Status_animarum

 Oklevel_Diploma

 Peres-iratok_Processualis

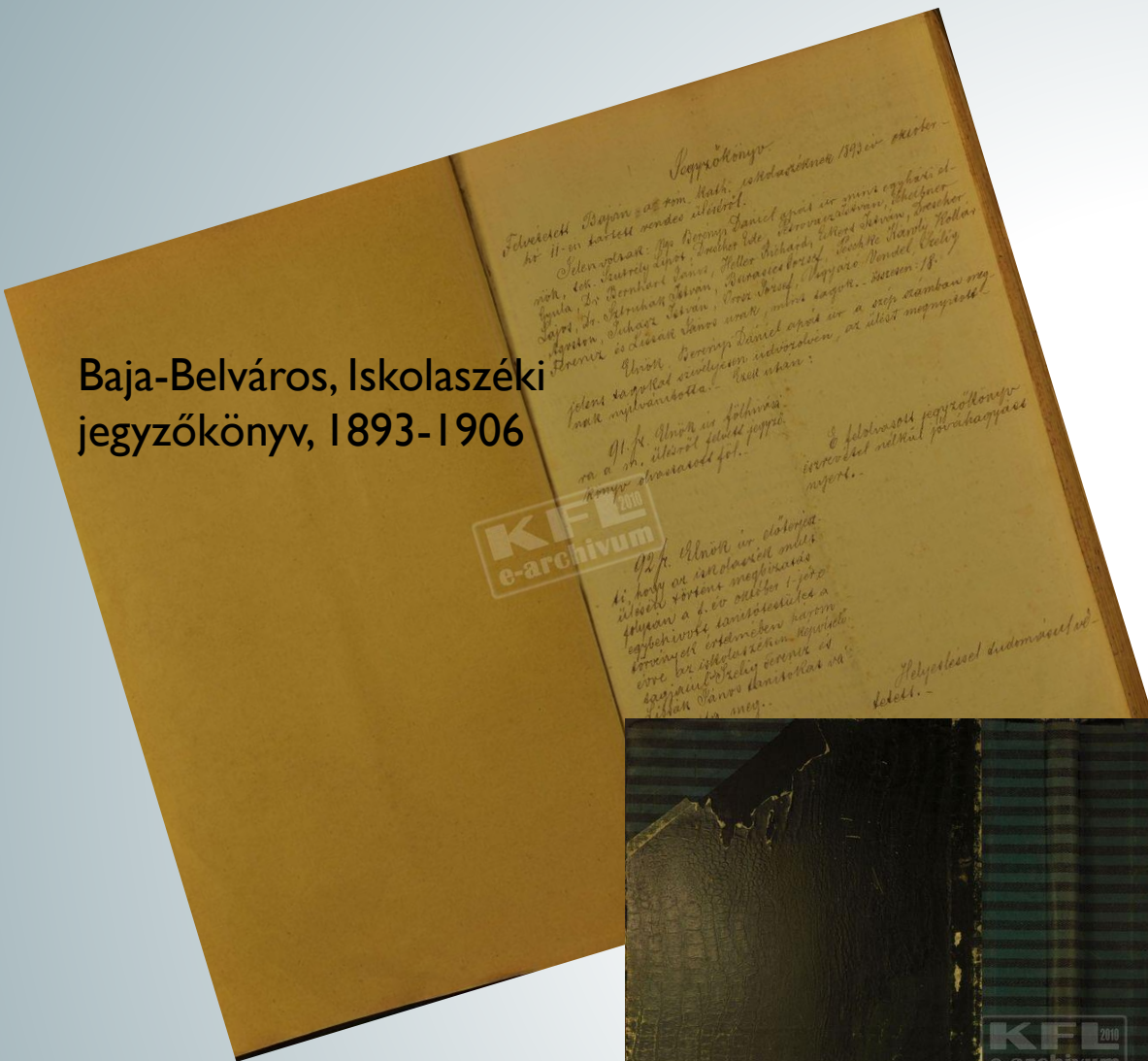
 Tarsulat_egyesulet_Consociatio_Confraternitas

 Tortenetiras_Historia_domus

Baja és környéke bérnyálási ívei, 1800-as évek eleje

[illegible]

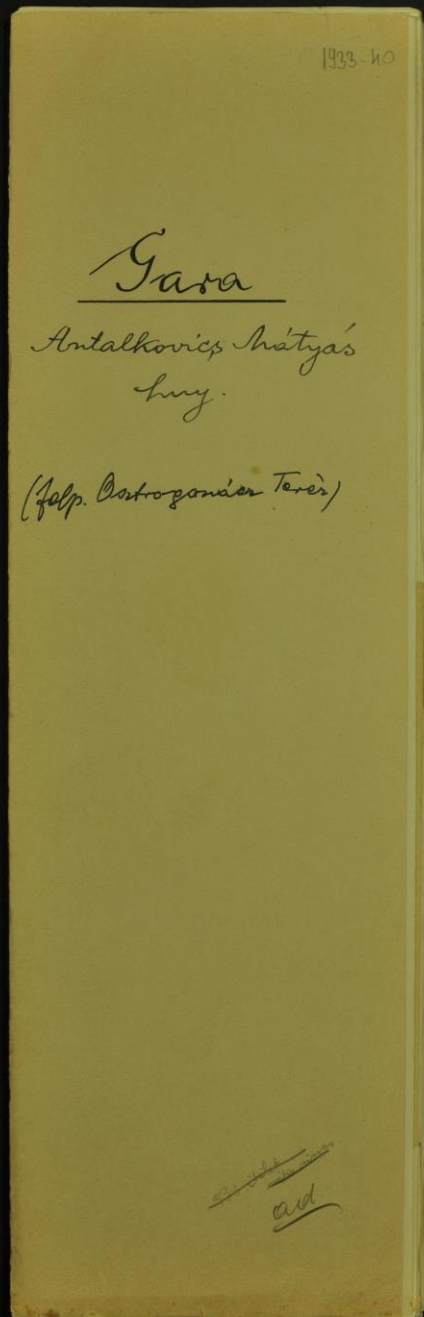
Baja-Belváros, Iskolaszéki
jegyzőkönyv, 1893-1906

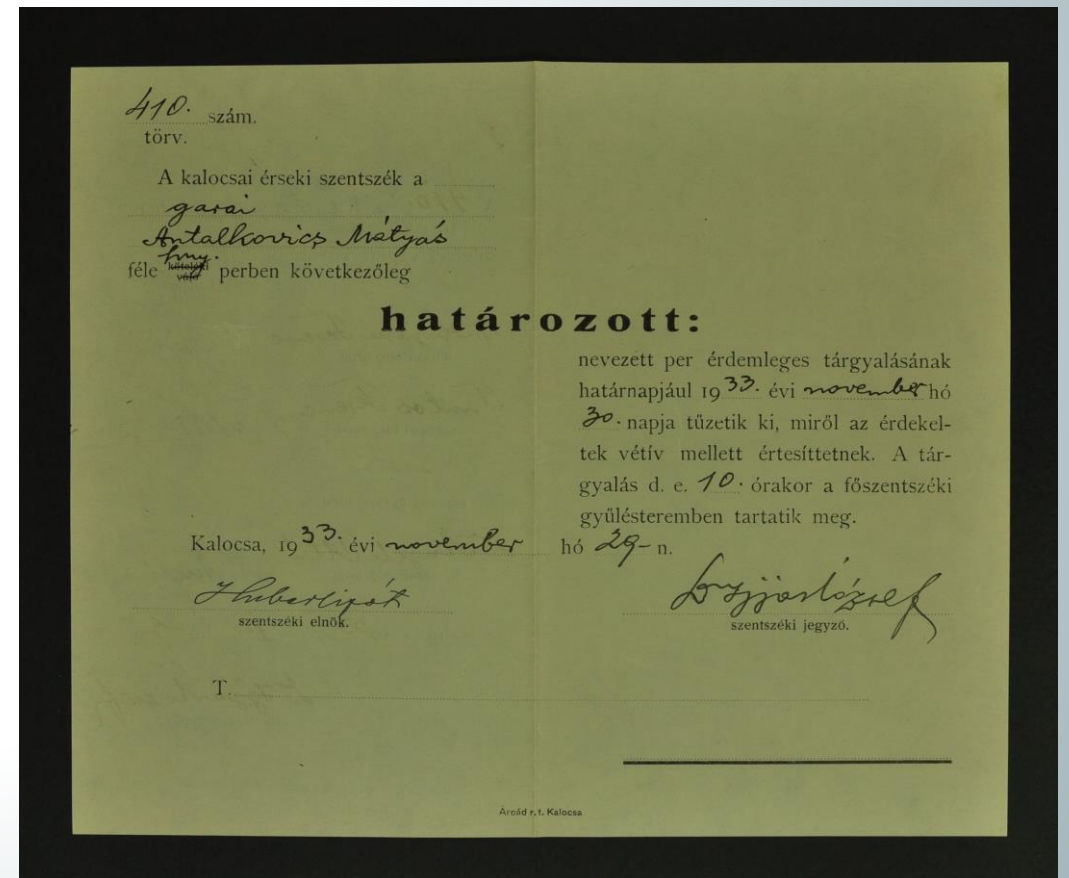
- **Matricula-Historia-online Historia-pillére:** A közösség-kutatás új lehetőségei – erősödő helytörténet Korábban: egyházlátogatási- és iskolaszéki-, egyházközségi-, egyesületi jegyzőkönyvek, historia domusok
- **Az utóbbi években megjelent forrástípusok:** - népesség, összeírás (feudális kor)
 - alapítványi iratok (mise-, kereszt- stb. polgári kor)
 - szentszéki peres iratok (feudális kor)
 - építés-felszerelés (plébániák, templomok, építmények, polgári kor)
 - plébániák általános iratai (polgári kor)

Baja-Belváros, Historia Domus,
1938

- A KFL-online szolgáltatással közel 150 ezer digitális képfelvétel kutatására van lehetőség
- Kéziratos kötetek (pl. protocollumok, iktatók-mutatók és egyéb segédkönyvek)
- Az elmúlt évtized kutatói érdeklődést kiváltó témáihoz kapcsolódó állományok (pl.: térképtár, tervtár, I. világháborús holttányilvánítási akták, ...)

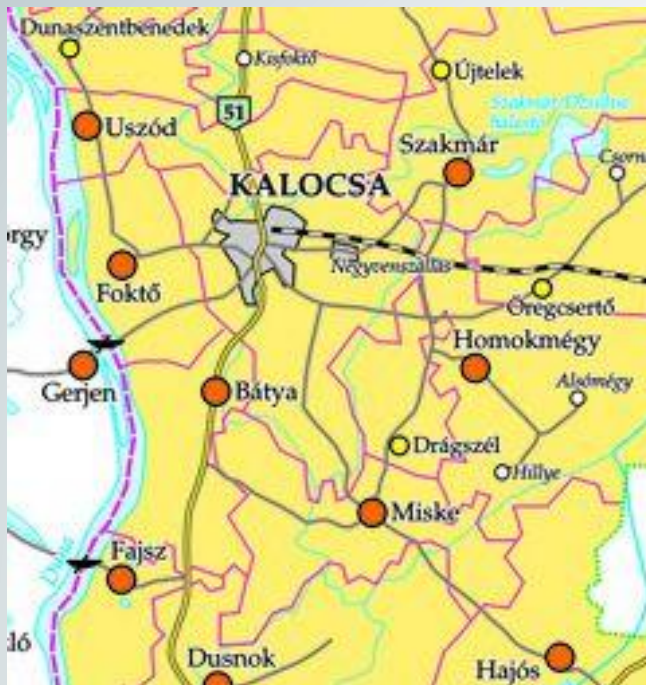
MOLNÁR TIBOR

IN NOMINE DOMINI!

*A Kalocsai Érseki Szentszék által
egyháziilag holtta nyilvánított első világháborús
bácskai katonák adattára*

- Az I. világháborús veszteségekkel kapcsolatos kutatások eddig teljesen ismeretlen forrástípus, az ún. holtta nyilvánítási perek anyagát dolgozta fel Molnár Tibor
- A római katolikus egyház által az újra házasságot kötni szándékozó özvegy kérésére lefolytatott holttan nyilvánítási eljárások Kalocsán található anyaga került a kötetbe
- 84 bácskai település, 1334 személy adatai

- Mintegy 170 ezer anyakönyvi bejegyzést tartalmaz, Kalocsa és szállásaival kapcsolatban, az 1700-1910 közötti időszakból
- A tartalom adatbázis formájában böngészhető-kereshető, ez nem tartalmazza az anyakönyvi oldalak fotóit. Tehát „csak” az információ tartalom érhető el itt.
- Nyelv: magyar és latin. A latin nyelvű bejegyzések keresztnevei, helynevei magyar változatban, egyebek (rangok, címek és foglalkozások) eredeti változatban találhatóak.
- Római katolikus és izraelita anyakönyvek. Ez utóbbiak 1850-1895 időszakot fedik le.

Helytörténeti források bevonása

- Az 1899-ben elkészített bajaszentistváni bunyevác templomi zászlóra tartott gyűjtésről készült kiadványban szereplő családok kutatása

— 6 —

I. Pandurski i Kákonjski sokak, sabirali: Stipan Šaman (pašin zet) i Vince Bolvári.

	frt	nč.
1. Mara Kollar udovica	—	5
2. Stipan Šaman šimunov	1	—
3. Ivo Grgić stipin	—	30
4. Stipan Grgić stariji	—	20
5. Lajčo Ivić	—	30
6. Andrija Diteljan (bandika)	—	20
7. Stipan Diteljan	1	—
8. Antun Maroš	—	20
9. Grgo Maroš	—	70
10. Mijo Horvát	—	10
11. Jozo Ivić	—	30
12. Stipan Šaman cucin	—	50
13. Sandor Šaman jalin	—	50
14. Marijan Simić	—	10
15. Imra Horvát	—	20
16. Ivo Maroš kasir	1	—
17. Andrija Šaman stariji	10	—
18. Marko Agatić kormanos	1	—
19. Mijo Šaman stariji	2	—
20. Stipan Šaman pašin	1	—
21. Mijo Grgić-Ivin	—	50
22. Vince Bolvári	1	—
23. Alojzija Gjurović	1	—
24. Stipan Poljak feliks	—	10
25. Ivo Agatić	—	5
26. Stipan Maroš	1	—
27. Manda Ikotić	—	10
28. Imra Agatić rodnjarin	2	—

Svota za prinašanje: 26 40

— 7 —

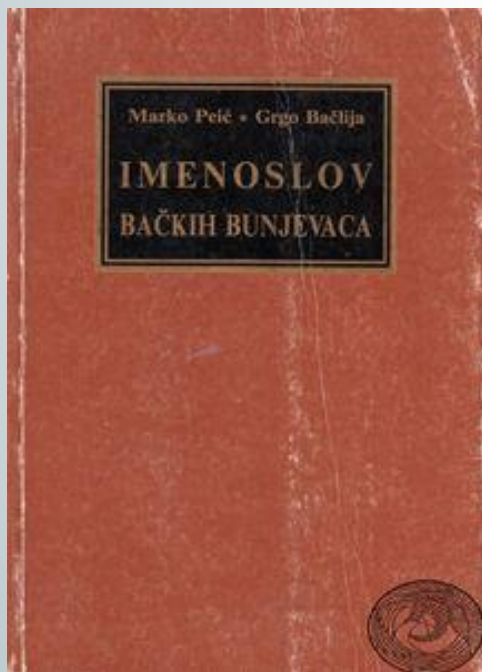
Prinešena svota:

	frt	nč.
29. Miša Gilijan	26	40
30. Mato Vujic	2	—
31. Albo Pešalić	1	—
32. Ferko Jagić	1	—
33. Savo Gilijan	1	—
34. Stipo Agatić korm.	—	50
35. Makso Kvalić	—	50
36. Stipo Poljak polin	1	—
37. Lazo Mandić	1	—
38. Sandor Istvanović bab	—	20
39. Péro Kestheli	—	10
40. Grga Gardalić	—	20
41. Jozo Šaman	—	10
42. Joca Gardalić	—	15
43. Péro Obadović	—	6
44. Tomo Vujic	—	15
45. Ivo Vujic	—	20
46. Marko Dikan gušter	—	10
47. Stipan Krčić	—	20
48. Mato Pčić	—	15
49. Andro Matorac	—	15
50. Stipan Poljak merin	—	30
51. Marko Šaman	—	50
52. Mara Blašković udov.	—	50
53. Mijo Vujic matin	1	—
54. Šupo Maroš Jozicin	—	10
55. Albo Gilijan	—	15
56. Andro Agatić kormanos	1	—
57. Marko Agatić-Andrin	1	—
58. Ivo Strikinae	—	40

Svota za prinašanje: 41 61

A bácskai bunyevácok névtára

- A Bácskában, a magyarok mellett élő bunyevácok névanyagát tartalmazza, rendszerezi.
- Elérhető itt: bunjevaca.hu
- Anyakönyvek és más források felhasználásával készült
- Zombor-Szabadka-Baja térség névanyagát gyűjtötte össze
- 76 település szerepel benne. Van, amelyikben ma már nem élnek bunyevácok, van ahol ezeknek a családneveknek az elmagyarosodott változatával találkozhatunk
- Mintegy 4700 családnév, 1656 családi ragadványnév, 480 keresztnév és 830 egyéni ragadványnév

Marko Peić-Grgo Bačlija:
*A bácskai bunyevácok
névtára. Szabadka, 1994)*

„32° Ante Matej (Jurić) je bio po prirodi veseljak. Naročito je voleo da peva. Kako je imao prijatelja koji je znao da svira u tamburu, koga su inače zvali Bešlaga, Antun je ubrzo dobio njegov nadimak uz svoje ime, jer se stalno trudio da i on uz pravog svirca zapeva, gde god mu se za to pružila prilika.
I 3 Imenoslov bačkih Bunjevaca”

„Ante Matej természeténél fogva vidám ember volt. Különösen szeretett énekelni. Mivel volt egy tamburázni tudó barátja, akit egyébként Bešlagának hívtak, Antun a neve mellett hamar megkapta a becenevét is, mert folyamatosan próbált együtt énekelni egy igazi játékossl, ahol csak alkalma volt.”

➤ **Az utóbbi két évszázad sajátos bunyevác névadási szokásokat jól tükrözi a névtár**

- Mit is jelentett ez? A szülők a keresztelőn népi nevet adtak a gyermeknek és így hívták a családban, a paptól vallási nevet kapott a védőszent neve alapján, az állami anyakönyvbe pedig a szigorú állami adminisztráció által előírt nevet jegyezték be.
- A bunyevác névtár sajátossága, hogy igen nagy a ragadványnevek száma, különösen Szabadkán és környékén. A családi ragadványneveket megőrizték a bunyevácoknál a gyakori kettős családnevek. Ragadványnevekkel szinte kizárólag csak a férfiágon találkozunk.

➤ **A témához kapcsolódó személynévkutatás néhány forrása:**

- BALÁZS-ARTH VALÉRIA: *Szabadka keresztnévei* (MSzA. 98. sz.). Születési anyakönyvekből 1986-ban született gyermekek keresztnéveit, továbbá három általános és egy középiskola magyar diákjainak és szüleinek keresztnéveit gyűjtötte össze. Ezeken az adatokon vizsgálta a névgyakoriságot–névdivatot és névöröklést.
- CSORBA BÉLA: *Temerin lakóinak származási helye a Kalocsai Érseki Levéltár bérmálási anyakönyvei alapján*. In: Hungarológia, 1986. 18 évf. 66-67. sz. *Nevek titkai*, 202.
- CSÖR ÉVA: *Kishegyes ragadványnevei*. Budapest, 1992. Magyar Névtani Dolgozatok I 15.
- FAZEKAS TIBORC: *Hertelendyfalva és Sándoregyháza keresztnévei (1890-1960)*. Budapest, 1981. MSzA 39. Székelykeve. MSzA. 93.
- SINKOVITS FERENC: *Csantavér ragadványnevei*. Budapest, 1988. MSzA. 81. sz.
- TRIFUN PAVLOVIC: *Dvojna prezimena bačkih Bunjevaca*. Üzenet, Szabadka, 1990. 20. évf. 7–9. sz. Szláv–magyar kölcsönhatások a személy- és családnevekben. Üzenet, 1990. 20. évf., 4. sz.
- VIRÁG GÁBOR *Csantavér családnevei*. Jelentéstanilag és alaktanilag vizsgálta a Csantavérre települt családok családneveit. (1985. MSzA. 70. sz.) *Kishegyesi családnevek*. In: újvidéki Hungarológiai Közlemények, 1986. Topolya történelmi családneveit is (MND. I 12. sz.). *Csantavér keresztnéveiről írt tanulmányt* (MSzA. 18. sz.)

Yes! he worthy. full
Lure in light for
those who. L. mind
Ibid. to dream of
Slopes upon the
It is not time of
^{But} ~~there~~ is such a man
there. The world...

Köszönöm a

figyelmet!

